

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, INFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet

Inscrisă în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 97-1943.

Organ al Asociațiunii „Astra”

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Invazia în Europa

Poate că pe când vor apare în tipar rândurile de față încercarea anglo-americanilor de a trece în Europa peste mări, cu trupe înzestrate cu toate armele moderne, se va fi și întâmplat. De câteva săptămâni pregătirile în acest scop sunt tot mai grăbite și tot mai multe. Chiar posturile de radio străine anunță mereu că ziua invaziei e foarte apropiată, deși, cum e și firesc, nu poate să o cunoască nimeni afară de conducerea militară și de Stat.

Încercarea de invazie se face în numele „eliberării Europei” de sub puterea militară germană, cum spun toți conducătorii anglo-americani, civili și militari deopotrivă. În ce se va arăta această eliberare se poate vedea, în parte, de ceea ce s'a întâmplat în Africa de Nord, în Sicilia și în Italia de mijloc, după ocuparea lor de trupele anglo-americane. S'a dat drumul tuturor partidelor politice, — repușii mai întâi evreii în toate drepturile — și oamenii începuseră să se certe din nou, să se judece și să se acideze împrumutat, cu sentință judecătorească sau prin asasinat politic. Guvernele „libere” se schimbă mereu până când intră în ele și comunistii, și se schimbă mereu până vor fi alcătuite numai din comunisti.

Anglo-americanii par nepăsători la această întreprindere a comunismului în Africa de Nord și în Italia de mijloc. Mai mult decât atât: în încercarea de invazie în Europa ei fac mereu apel de pe acum la comunistii uniți patrioți din Franța, Belgia și celelalte țări din Apus ocupate de germani, să le sară acestora în spate când anglo-americanii vor debarca pe coastele Europei apusene.

De altfel aliații anglo-saxoni vor începe debarcarea odată cu o nouă ofensivă rusească chiar din părțile Europei spre inima ei, — cel puțin așa afirmă zăcămintele de războiu, lăsând să se vadă că ei nu văd încă nici un rău pentru ei înaintarea bolșevicilor în această Europa. Ei sunt peste mări și oceane dela Europa, și nu-i interesează ce va fi aici, numai să fie zdrobită puterea armată germană, ceea ce e scopul lor principal. Că neamurile mari ale lumii prezintă adevărat prăpăd din care poate Europa nu se va mai scula niciodată, — nu se oprește nimeni să judece. Încleștarea cea mai îngrozitoare se apropie și ea va cere noi și mari jertfe, fiindcă oamenii în loc să judece cu mintea și cu inima, judecă cu atacurile și bombarderile. Cu sila, nu-i poate opri, nici omul e liber.

10 MAI 1915

Și azi mi-aduc aminte... și astăzi mă năvălă
O veche arătare, ca smulsă din povești,
Clipita de cutremur, când ochu' n'ntâia oară
Mi-au fluturat deasupra oștirii românești.
Părea c'un rău de flăcări m'a năvălit prin vine,
Că undeva departe s'a slărâmat un lanț,
Tăcerile de veacuri cereau cuvânt în mine
Când s'a ivit din neguri întâiul dorobanț.

Sub flamura visată, dar nevăzută mie,
Treceați umbrind pământul în soarele de Mai,
Treceați o n'ricoșată și muta vijelie
Cu tropotul de oameni, cu tropotul de cai.
Treceați ostași al țării... și zările albastre
Păreau mai largi atunci când eu înțelegeam,
Că n' fulgerul ce joacă pe sulitele voastre
Se oglindește visul mării unui neam.

De-atunci muriră anii, la pragul porții mele
Și farmece și doruri s'au dus cu-al vremii val,
Dar n'au putut să-mi frângă lucirea de oțel,
Ce-mi lumina în noaptea tăcutului Ardeal.
Voi mi-ați rămas tovarăși de sbucium și prigoane
Și când din carnea noastră dospită de nevoi,
O pajură dușmână țura batalioane,
Cu mîntea n'rigurată eu mă gândeam la voi.

Azi hora morții negre cu brațe de vâpaie,
În once bătătură ne sap un țintirim
Se clatin' ale lumii aprinse măruntaie,
De clocotul de ură cu care noi murim.
Un neam întreg se culcă în fiecare seară.
Visând la arătarea acelei zi de Mai,
Ce-a n'fiorat odată un suflet fără țară,
Cu tropote de oameni, cu tropote de cai.

De-atâtea ori amurgul v'a zugrăvit în zare.
Au fost atâtea unde de ispitiri și vești,
Că s' biruiți acuma de-atâtea așteptare,
Vitejii fără nume ai taberei nemțești.
Acum când primăvara din nou pe văi se lasă
Și visul lor zadarnic e tot atât de gol,
Să știți că lungi șiraguri vin morții mei de-acasă
Și fiecare groapă trimite câte-un sol.

Cum treceți, azi, în jocul luminii diafane,
Și sugrumați în praznic avântul de eroi,
Văd oastea de schelete a bietelor cătane,
Cu piepturi ciuruite cum vine după voi.
În umbra fiecărui, mort după mort s'azăză,
Pășesc cu voi alături, întunecați și crunți,
În marșul de paradă ei dărz înaintează,
Cu mâinile întinse arată peste munți...

OCTOVIAN GOGA

De ar face cei mici ce fac cei mari

Încă la sfârșitul războiului trecut, tratatele de pace s'au făcut deosebire între popoarele mari și popoarele mici, sau ca „interese marginile”. Acestora li s'au impus adică anumite norme de purtare în special cu frânturile de neamuri, cu așa numitele „minorități religioase și naționale”. S'a stabilit în tratatele de pace cum să fie apărate aceste minorități în țările mici. Dar nu s'a stabilit nicio lege cum să fie ele apărate în țările mari, deși și acolo trăiau și trăiesc mai multe frânturi de neamuri și religii.

Noua părere că, anume, altele sunt drepturile țărilor mari și altele ale celor mici, s'a întărit și la începutul și în decursul războiului de acum. Pe un popor mare nimeni nu are dreptul să-l facă să intre în războiu decât dacă voește el, pe unul mic îl sălălesc cele mari să intre, cum am văzut de patru ani mereu. Și chiar acum vedem cum se strămtorează în toate formele Turcia și Suedia, de-o pildă, — pentru a li silite să intre în războiu.

Popoarele mari nu țin seama de neutralitatea celor mici, le bombardează și pe ele din aeroplane, — cum se întâmplă cu Elveția. Ce s'ar fi întâmplat și de s'ar întâmpla dacă neamurile și țările mici s'ar purta tot așa cu țările mari? Căci, în sfârșit, și o țară mică ar putea trimite câteava avioane să arunce bombe pe teritoriul țărilor mari?

S'ar revolta lumea întreagă!

Nu numai atât ci o asemenea țară mică ar fi repede desființată de marile puteri. Pentru că încă din primul războiu mondial s'a născut rătăcirea dezastrosă că altele sunt drepturile națiunilor mari, și altele ale națiunilor mici.

Rătăcirea aceasta a minții omenesci, a bătărea aceasta grea dela legea morală unică, s'a făcut tot mai grea în cursul războiului de azi, până ce statele mari au ajuns să spună că țările și popoarele mici au numai atunci și atâtea drepturi când și câte pot fi în folosul celor mari.

Cum se vede, cu toată înaintarea omenirii, încă n'am eșit din povestea lupului și a melului ce tulbura apa celui dintâi.

Și acum țările și națiunile mici sunt amenințate cu înghițirea dacă nu fac pe voia celor mari.

Dacă țările mici s'ar fi purtat cu cele mari cum se poartă acestea cu noi, de mult ar fi fost șterse de pe fața pământului... Și totuși unii spun că țările mici sunt cauza războaielor și că ele nu mai au nici un drept de existență, pentru că... singure nu se pot apăra de cele mari!

Oștile stau față în față

Unde vor fi centrele de greutate ale invaziei rămâne semn de întrebare. Apoi, întrucât invazia va fi o operațiune grea sau ușoară, deasemeni este de domeniul presupunerilor. Asupra unui singur lucru putem avea închipuire destul de clară și anume, că anglo-americanii vor căuta să arunce în luptă un material de război de proporții necunoscute în isto-

rie și vor face uz de forțe care vor uimi omenirea.

Producția americană de tancuri a ajuns la 45.000 bucăți, la care se adaugă cea engleză de proporții tot atât de mari. Producția de avioane a Statelor Unite, a atins în luna Martie 9000 aparate, care trebu completată cu cea engleză de aproape 5000. Producția americană de vase maritime s'a ridicat la 12 milioane tone anual. Ultimele cifre mai vorbesc despre o armată americană de opt milioane soldați, și o armată britanică de cinci milioane soldați.

Oricâte apărări s'ar fi construit, forța de invazie a anglo-americanilor nu poate fi nesocotită după cum în momentul de față nimini din Europa nu mai este dispus să nesocotească puterea de atac a aviației engleze și merionale. Atât la Londra, cât și la Washington, s'au pr gătut operațiuni despre a căror importanță trebuie să presupunem, în chip firesc, că vor să înalțe faima mondială ale aliaților.

Nouii atacuri ale aviației inamice asupra teritoriului românesc

În zilele din urmă numeroase formațiuni de bombardiere grele americane au sburat deasupra teritoriului românesc, continuând să arunce o ploaie de bombe asupra mai multor orașe.

După știrile primite până acum, în mai multe zile și nopți la rând, aviația anglo-nord americană a bombardat Bucureștiul, Ploieștii și zona petroliferă —

apoi: Brașovul, Turnu-Severin, Craiova, Pitești, Giurgiu, etc.

Au provocat mari și numeroase stricăciuni la locuințe, instalații de tot felul și pe unele locuri au atins căile de comunicație.

Numărul morților și al răniților este destul de mare.

Pe urmele Domnului

„Sfințească-se numele Tău“

Intre însușirile lui Dumnezeu: vecini, atotputernic, preibun, preadrept, pretutindenea de față preafericit, este și aceasta: Dumnezeu este preasfânt, și însuși izvorul oricărei sfințenii. Deci când spunem în rugăciunea Domnului „sfințească-se numele Tău“ nu ne arătam dorința ca El să fie preasfânt, pentru că El așa este veci până în veci, din însăși tiera Sa dumnezească. Că ne rugăm și dorim ca numele Lui să fie sfințit și de noi, de oameni și între oameni.

Contrarul sfințeniei este greșala, păcatul. De Dumnezeu nu se poate atinge nici umbra păcatului, cum nu s'a atins nici de unul născut Fiul Său, de Domnul Isus Hristos, deși El a fost și este nu numai Dumnezeu adevărat. Deci dacă toată omenirea s'ar compune numai din oameni înținați cu păcate grele, Dumnezeu ar rămânea tot preasfânt și preafericit. Însă numele Lui nu ar fi sfințit de către oameni și între oameni, cum nici nu este sfințit de gura și inima oamenilor păcătoși.

În legea veche evreii nici nu puteau să pronunțe numele lui Dumnezeu, ci îl numeau cu alte cuvinte: Domn, Stăpân și altele, tocmai pentru că și atunci se știa că Dumnezeu e preasfânt și gura omului păcătos nu-i vrednică să-i spună numele.

Mântuitorul ne-a dat curaj în legea nouă, și ne-a învățat să-i zicem Tată. „Tatăl nostru care ești în cer“. Dar sfințenia acestui nume preînalt cere dela fiii lui Dumnezeu născuți prin Isus Hristos, să-l rostim cu cea mai mare evlavie și umilință, cu buzele și inimile cele mai curate, fără a fi înținați cu păcate de moarte. Numai așa împlinim cererea noastră „sfințească-se numele Tău“. Astfel îi rostim numele cu nevrednicie și cu greu păcat. Să fim și noi sfinți, ca așa să se sfințească numele lui Dumnezeu și prin noi, și între noi.

Din nenorocire, noi nu numai că nu ne silim să rostim numele preasfânt al lui Dumnezeu cu buzele noastre, ci îl înărcăm adeseori cu sudalme cumplite. În poporul românesc este încă foarte deasă și lăfăită ocara și sudalma, adică batjocorirea numelui preasfânt al Domnului, și încă cu cuvintele cele mai murdare, cele mai rușinoase.

Până dănuiesc aceste sudalme și ocări între români, nu ne putem lăuda cu creștinătatea noastră, ci ne numărăm între blestematori, mai răi ca păgânii, cari și ei știu cinsti numele zeilor lor. În alte țări s'au adus legi civile cari pedepsesc cu asprime pe cei ce sudue de Dumnezeu și de lucrurile sfinte. Ne vine să zicem că nu ne-ar strica nici nouă o asemenea lege.

Părintele Ion

Pentru omenie și creștinătate

Câteva sute de arhieri și scriitori americani, îngroziți de călcarea tuturor legilor morale și omeniești prin uciderea din avioane a populației pacinice dela spatele fronturilor de luptă, au trimis o scrisoare președintelui Roosevelt al Americii, protestând împotriva sălbaticelor ucideri, a crimelor ne mai pomenite săvârșite din înălțimi de mii de metri, și au cerut să fie oprită bombardarea populației pacinice.

D. Roosevelt a răspuns prin secretarul său că nu poate opri bombardarea orașelor deschise și a populației pacinice, pentru că toți conducătorii de ar-

Calendarul săptămânii

Luna Mai

Dumineca Samarincei. După Pent.		VREMEA (După calendarul pe 140 de ani)
Luni	15 C. Pohomiu	1—4 bine, 5 nor, 6—7
Mărti	16 P. Teodor	noaptea frig, 8-11 bine,
Merc.	17 Ap. Andronic	12 ploaie, 13—19 me-
Joi	18 M. Teodot	siecat, 20 bine și cald,
Vineri	19 M. Patrichie	21—24 ploaie, frig și
Sâmb.	20 M. Talaleu	vânt, 25 bine, 26 ploaie
Dum.	21 Const. și Elena	mare și grindină, 27
Dum. Orbului. După Pent. și sârb		nor, 28—30 senin, 31
		ploaie.

POMENIRI

În ziua de 25 Mai a. c. se împlinește o jumătate de veac dela neuitatul Proces al Memorandului. Din inițiativa „Astreii“, pomenirea acestui eveniment cu răsunet mondial, petrecut cu cincizeci de ani în urmă, se va face cu toată cinstea cuvenită. Români, în ceasurile grele de azi, să ne încălzim inimile din pilda faptelor înaintașilor noștri.

Roagă-te lui Dumnezeu

Te-a cupris vre-o durere,
Sau ești isplătit la rău,
Ca să afli mângâiere
Roagă-te lui Dumnezeu!

Sărăcia, boala, moartea
De-au cuprins locașul tău,
Sau necazul te doboară,
Roagă-te lui Dumnezeu!

Chiar Isus, atotputernic,
Răstignit de neamul Său,
Pentru noi fărădelege
Se ruga lui Dumnezeu.

De-ți lipsește'n casă pâinea,
Sau vreun stat în lucrul tău,
Nu uita că'n cer e mana;
Cere dela Dumnezeu!

De trăiești cu îmbelșugare
Și nu porți un jug mai greu,
Fii milos cu cel ce n'are,
Mulțumind lui Dumnezeu!

Celor reșinuți pe patul suferințelor
„Foaia Poporului“ le împărtășește, prin
slova sa, folositoare sfaturi duhovni-
cești și doctoricești.

Apărarea dela Miază-noapte

Comunicatele oficiale de războiu, și ale noastre și cele germane, vorbesc mereu cu laudă de vitejia în lupte de trupele noastre. Unități din armata română se bat azi, ca și la începutul războiului în 1941, pe pământul Patriei, în Moldova din nou însângerată și cotropită de armatele rusești. Sub numele vechiu de Moldova știm că se cuprinde și Bucovina și Basarabia, pentru că până în veacul al nouăsprezecelea

mată l-au asigurat că acest măcel din văzduh va grăbi sfârșitul războiului și va aduce... pacea... Deocamdată vedem că nu aduse decât blestemele miilor de oameni cari au pierdut pe iubii lor în aceste bombardamente, care vor umplea de rușine, ca mâne, pe toți cei ce fac, dacă vor mai scăpa de pedeapsa lui Dumnezeu.

În caz de alarmă aeriană, graba și lipsa de disciplină pot provoca mai multe accidente decât bombele avioanelor inamice.

DIN SFATURILE DOCTORULUI IOSIF

Paratidita epidemică (Dreilon, Urechion)

Paratidita epidemică este una dintre boalele lipsite de cele mai puțin primejdioase și care nu rareori se întinde în formă de epidemie. O răspândire mai mare se întâlnește uneori acolo, unde trăiește mai multă lume la un loc și anume în cazărmi, școli internate, etc.

Microbul boalei nu este încă cunoscut, și doar atât, că boala se ia prin scuipat, flegmă, mușchi etc. dela omul bolnav la cel sănătos, și că posibilitatea de intrare a microbului nevăzut, este prin gură și nas.

Cam la 15-25 zile dela molipsire se ivesc cele dintâi semne de boală. Bolnavul simte puțină fierbeală și fiori și observă că pe încetul i se umflă obrazul, în partea din vecinătatea urechii. Această umflătură poate să fie numai la o parte obrazului, de cele mai multe ori însă, cuprinde ambele părți și crește în așa fel, încât schimonosece cu totul înfățișarea omului. Umflătura este însoțită cu dureri, mai ales la pipăit, nu arată însă nici urmă de roșăță.

După 8-10-15 zile, umflătura de regulă persistă, bolnavul nu mai simte nici un fel de durere, iar în brațul își ia din nou înfățișarea lui obișnuită.

Se întâmplă uneori, că această umflătură să se pureze (puroieze) după un timp oareșcare, în caz că pielea se înroșește și umflătura, din cauza purului care s'a format întrânsa, se înmoaie. În asemenea cazuri boala trebuie îngrijită ca orșiccare altă boală, uimă ori abcas, prin operație și pansamente zilnice.

Dintre complicațiunile cari pot veni în decursul boalei, amintim orchita (inflamația testiculelor) și ovarita (inflamațiunea ovarelor la femei) cari sunt însoțite cu dureri, din care cauză, ele trebuie îngrijite și tratate de către medic.

Complicațiunile înseamnă totdeauna o prelungire a boalei, din nenorocire însă ele se ivesc foarte rar.

Pentru a se împiedica întinderea boalei ne folosim de aceleași mijloace ca și la celelalte boale molipsitoare, și anume, ne vom îngriji ca bolnavul dela început să fie izolat, iar lucrurile cu cari el vine în atingere, să fie desinfectate.

Pentru umflătură întrebuițăm comprese cu apă sărată, sau apă de plumb și alifii cu camfor, mentol, închitol, peste care punem un strat gros de vată, așa fel ca să țină căldură cât mai bună.

În caz de complicațiuni, ținem bolnavul în pat și urmăm tratamentul prescris de medic.

Dr. I.

Intâmplări de peste săptămână

Poșta Administrației

Constantin Corici: Abonamentul Dvs. s'a început Mai 1943. La 1 Mai 1944 ne datorati cu lei 500 pe viitor pe un an lei 500.

Ioan A. Struza: Am primit poștala Dvs. Aveți la un calendar. Cu poșta de azi vi-l-am și trimis. Așteptăm abonamentul pe anul care începe la 1 Mai 1944.

Sârbu Ioan: Am primit poștala și Lei 400 cu sumă abonamentul Dvs. este achitat până la 1 1944. Urmează să ne trimiteți și restul pe 1944.

Iustin Sava: Am primit abonamentul. Scadența 1 Mai 1945. Vă mulțumim.

Preot Virgil Josan: Ne mai datorati cu Lei 500 care sumă abonamentul Dvs. ar fi achitat până 1 Mai 1945.

Despărțământul Astra Apateu: Vă rugăm a ne da cu reîntoarcerea poștei tabloul cu abonati. Dacă ați binevoit a ne trimite Lei 3970.

Ipatie Dicom: Am primit poștala Dvs. Noi am trimis calendarele la timp pentru fiecare abonat; că nu știți primii nu este vina noastră. Dacă doriți să ne trimiteți altul, dimpreună cu numerii cari vă trebuie. Când ne trimiteți abonamentul pe anul curent și de calendar.

Gh. Halmaghi, inv. pens: Am primit poștala Dvs. Mai anul trecut am primit Lei 400 și în Martie alte patru sute Lei cu care abonamentul Dvs. este achitat până la 1 Mai 1945.

Primăria comunelor Prejmer și Cernatu: Conștientăm primirea adreselor Dvs. Abonamentul pe un an este de Lei 2000 pentru instituții și autorități. Vă rugăm să ne trimiteți abonamentul prin poștă.

Iamașan Dumitru: Am primit Lei 250 cu care abonamentul Dvs. este plătit până la 1 Noembrie 1944. Numerile cerute le-am expediat.

Achitări de abonamente

Au binevoit a ne ușura din sarcinile materiale plata la timp a abonamentului, următorii:

Lei 200: Ghib Nicolae, Ioan Fratici, Ioan Crăciun, Nicoară, Perța Roman, Maria Cârja,

Lei 100 Ioan Ursu, Lei 125 Ștefan Frizeșan pens, 160 Reun. Mes. Neg. Rom. Poiana, Lei 220 Buta Gheorghe, Lei 700 Virgil Pasere secretar, Lei 2000 Publ. Com. Intrepr. Municip. Brașov.

Lei 250: Alex. Dican, Floroae Simion, Ioan Gheorgheoi Ilie, Onescu Dionisie, Cacarez Ioan, Iamuş Florean.

Lei 300 Sânea Simion, Opincariu Ion.

Lei 400: Stoica Nicolae Istrate, Grecu I. George, Aron, Protopop D. Ciuchendea, Preot Ax. Popoviciu, Preot pens. Ioan Ghișă, Groza Gheorghe, Cult. Astra Garcova, Gheorghe Halmaghiu inv. Ștefan Holerga, Ioan Bogdan, Ilie Augustin Boca, Ștefan Pîmpian Petru, Ioan Pop, preot, Gr. Grozoi, Tg. Jiu, Ștefan Aurel, Ioan Costin inv., Alexandru Carje, Ioan Ștefan, Grigore Trifu.

Lei 500: Dr. Nic. Vasu, Cerc. Cult. Astra Cărpiniș, Ioan Androne, Mihai Pasere, Av. Croitoru N. Ștefan Nicolae, Miron Maier preot, Gheorghe Șuluțiu, Ștefan Marchescu, Vicențiu P. Grama, Turc Moisin, Ștefan Marcu, Leu Grigore, Bobeș Dionisie I. Nic. Tatu Ștefan Ștefan, Gh. Talaba, Dr. Al. Crăciun med., Ioan Caraculă, preot, Nicolae Vidrighin, Tălmăcean Nicolae, Ștefan I. Topârceanu adv. Draghici Nicolae, Ioan Gherghel, Ioan Simu protopop, Alamorean Nic.

Lei 900 Pompei Vlăduț preot, Cerc. Cult. Astra Cămpulung.

Lei 1000 Desp. jud. Astra Caraș-Oravița, Babuț Ștefan, Grigore George.

In caz de bombardament

Ministerul de război, față de constatările făcute cu ocazia ultimelor bombardamente, atrage atențiunea populației dela orașe și dela sate asupra îndatoririlor ce revin fiecăruia:

Pentru populația dela orașe

Spre a întâmpina pagubele provocate de bombe incendiare, toate imobilele (casele) trebuie să aibă, la fiecare etaj, în subsol și în pod: saci sau lăzi cu nisip, găleți sau butoaie cu apă, lopeți de fier, târnăcoape și scări. Cele mai mari stricăciuni datorite incendiilor (focurilor) cari au izbucnit la Ploești și Turnu Severin, sunt datorate în cea mai mare parte lipsei de apă și nisip, deoarece acolo unde populația a luat măsuri s'au putut înlătura incendiile și oamenii au fost salvați.

Pentru populația dela sate

1. Sătenii să-și facă tranșee — adăpost sau gropi individuale — pentru a se evita pierderile.

Mulți săteni au căzut victime din cauză că nu

au avut tranșee-adăpost și au stat afară în timpul bombardamentului.

2. Vitele să fie duse dimineața la pășune, dacă se poate, prin apropierea pădurilor.

La darea alarmei, vitele care nu au fost trimise la pășune, să fie scoase afară din sate, iar cele ce se găsesc pe lângă păduri să fie băgate în păduri.

Pentru toată populația țării

1. Toți locuitorii să păstreze disciplina în timpul alarmei, să între în adăpost pentru a nu fi loviți de schijele bombelor sau mitraliași pe străzi, așa cum s'a întâmplat acolo unde nu s'au respectat instrucțiunile date.

2. Fiecare are datoria să dea ajutor sinistratilor și echipelor de apărare pasivă, pentru a se limita urmările bombardamentului.

3. Se atrage atențiunea că se vor aplica sancțiunile prevăzute de legi și ordonanțe, ori de câte ori se va constata că nu se respectă instrucțiunile date.

Din țară și de peste hotare

Un nou împrumut

Printr'un decret lege, Ministerul Finanțelor a fost împuternicit să facă un nou împrumut în Țară, pentru acoperirea cheltuielilor de apărare, numit „Împrumutul Apărării Naționale din anul 1944”.

Subscrierile vor începe încă în luna aceasta. Pentru banii împrumutați Statul plătește dobânzi de 4 procente. Amortizarea (întoarcerea banilor împrumutați) se va face în timp de 10 ani, în rate care încep dela 1 Octombrie 1944.

Înțelegând marile greutăți care apăsă pe umerii țării, nu ne îndoim că toți liii ei vor sări în ajutorul ei, fiecare în măsura puterii și a pungii.

Pe lângă acest împrumut, fiecare bărbat și fiecare femeie dela 21 până la 60 ani mai are de plătit, un impozit de câte o mie lei.

Nouă zăcăminte de cărbuni

În urma mișcărilor de teren produse de ploii în Turcia, s'au descoperit nouă zăcăminte de cărbuni. În jurul orașului Ceulik, zăcămintele ar fi îmbelșugate și de bună calitate. Iată, deci, cum în tot răul e și un bine.

La Londra... ca în vremuri bune

Se anunță că Regina și Regele Marii Britanii au dat în cursul săptămânii trecute o masă pentru toți primii miniștri ai domoanelor (statelor de sub coroana britanică) cari s'au întrunit la Londra pentru a lua parte la conferința imperială. Cu alte cuvinte, la Londra se petrece, ca în vremuri bune...

Măsuri severe în Italia fascistă

Ducele Musolini a luat aspre măsurile împotriva unor miniștri și funcționari cari s'au abătut, în ultima vreme, dela disciplina regimului cerut de împrejurările pe cari le străbate Italia.

La departamentul comunicațiilor mai mulți înalți funcționari au fost dați afară din slujbă.

Cețiți și abonați

„FOAIA POPORULUI”

Nouii trenuri puse în circulație pe linia Sibiu-Alba Iulia

Direcțiunea generală C. F. R. a luat măsuri ca să se ușureze călătoria cu trenul pe distanța Sibiu-Alba Iulia. În acest scop a mai pus în circulație

trenuri de călători și anume unul cu plecarea din Sibiu la ora 1. 30 (13. 30) și altul cu plecarea din Alba Iulia spre Sibiu la 8.50 dimineața.

Tulburări sângeroase în Beirut

În fața clădirii parlamentului din Beirut s'au tras zilele trecute mai multe focuri de armă din chiar geamurile clădirii. Mai mulți manifestanți cari se aflau în fața palatului prezidențial au fost ciuruiți de gloanțe.

Și totuși Roma nu va fi cruțată

După unele știri, se crede că cu toate măsurile luate pentru a pune Roma în afara primejdiei atacurilor aviației aliate, orașul sfânt nu va fi cruțat. Așa a lăsat să se înțeleagă dintr'o declarație a subsecretarului de Stat al Ministerului Afacerilor externe al Marii Britanii.

Spania și-a schimbat fața?

În cursul săptămânii trecute s'a anunțat că la Madrid, tratativele spaniole — anglo — americane au dus la încheierea unei învoeli pe baza căreia Spania va avea pe viitor o ținută binevoitoare față de aliați.

Ce pierderi a suferit Bucuieștii

Comandamentul militar al Capitalei face cunoscut că pe urma celor 4 bombardamente săvârșite de aviația anglo — nord americană, s'au produs următoarele pierderi: 1892 case distruse complet, 1489 mai puțin distruse, 102 incendii, 2979 răniți și 3378 de morți.

Poșta Redacției

D. Prof. Iencica C. Brașov: Am primit cu bucurie materialul trimis, din care o parte s'a publicat în acest număr. Restul va urma, cu potrivire la împrejurări. Administrația a luat măsuri să vi se trimită numerile cerute. Cu aceleași vechi urări

Dnei. Lucreția Oprean, Săliște: Ne-am bucurat mult văzând că suntem iarăși în situația de-a putea alimenta „colțul gospodinei” cu prețioasele Dvs. sfaturi. Am dori ca al doilea refugiu să fie de durată cât mai scurtă.

INFORMAȚIUNI

= ULTIMELE ȘTIRI =

ABONAMENTE:

Pe un an	Lei 500.—
Pe o jumătate de an	250.—
Pentru negustori și comercianți	700.—
Insitufii și autorități	2500.—
Abonament de sprîjn	6000.—

PREȚUL UNUI NUMĂR — — — — — LEI 7.—

● **ZIUA DE 10 MAIU** a fiecărui an ne reamintește de cele trei evenimente istorice cari s'au petrecut în diferiți ani, dar în aceeași zi. Astfel, în ziua de 10 Mai 1866 s'a produs urcarea pe Tron a Domnitorului Carol I. După 11 ani, adică în 1877, s'a declarat neatârnrarea regatului român, Domnitorul Carol I. nemi admitând niciun amestec al streinilor în afacerile lăuntrice ale României; iar la 1881, Domnitorul Carol I. s'a încoronat ca cel dintâiu rege al Țării Românești. — De aceea, azi, mai mult ca oricând, trebuie să prețuim și să pomenim cu toată cinstea aceste acte istorice, cari ne-au înălțat onoarea noastră în fața Europei.

● **NENOROCIRILE DIN GARA BRAȘOV.** Zilele trecute s'a petrecut două nenorociri — prima în apropiere de gara Prejmer—Brașov, unde un tren a tăiat ambele picioare ale fetiței Grosu Rodica care se juca lângă linia ferată, iar a doua nenorocire s'a petrecut chiar în gara Brașov, unde un tren de marfă care manevra a strivit sub roate pe lucrătorul Robie lordache, dela uzinele I. A. R. — Treceți mai cu luare aminte prin stații și peste linii!

● **UCIDEREA MITROPOLITULUI VILNEI.** La începutul săptămânii trecute, P. S. Sa Sergiu, Mitropolitul de Vilna a fost ucis cu 30 gloanțe de revolver, în timp ce călătorea pe drumul către Kovno. Osemintele mitropolitului Sergiu au fost transportate la Riga, unde i s'a făcut înmormântarea.

● **MAREȘALUL BADOGLIO A DAT ORDIN DE MOBILIZARE** Mareșalul Badoglio a dat un decret de mobilizare tuturor oamenilor valizi de a purta arma. Deasemenea s'a ordonat arestarea tuturor celor ce au activat în cadrele organizațiilor fasciste. Aceștia vor fi traduși în fața unor tribunale speciale și condamnați.

● **GANDHI IAR S'A IMBOLNĂVIT.** Se anunță că Gandhi șeful mișcării de independență a Indiei s'a îmbolnăvit din nou și că starea sa umple de îngrijorare pe toți aceia cari l-au prețuit. În urma acestei știri el a fost eliberat din închisoare.

● **OMORIREA UNUI DEPUTAT BULGAR.** Deputatul bulgar Gavril Nakoff, din orașul Ferdinand a fost omorât cu gloanțe de revolver. Nakoff a fost judecător, apoi avocat în orașul unde și-a găsit moartea. Se fac cercetări pentru descoperirea ucigașilor.

● **PAGUBELE PROVOCATE DE VEZUVIU,** vulcanul din Italia, care a izbucnit săptămânile trecute, se anunță a fi nebănuț de mari. Peste 11 sate cu o suprafață de 143 km. pătrați au fost distruse; numărul morților se ridică la 321, iar pagubele provocate la locuințe, câmpuri ș. a., se ridică la o valoare de 2 miliarde lire.

● **MARI REVĂRSĂRI DE APE** s'au produs în America, prin ieșirea din matcă a fluviilor Missisipi și Missouri. Se spune că în prezent peste 10.000 de soldați și ingineri din armata colonială americană, țucrează zi și noapte, pentru a stăvili puhoaietele apelor ieșite din matcă. Se anunță că pe unele locuri, apele au rupt chiar stăvilarele ei ce aveau o înălțime de 12 metri. Mii de familii au rămas pe drumuri și peste un milion hectare de pământ se află acoperite sub apă.

● **MINISTRU NOU.** D. Dr. Petru Nemoianu, fiu al Banatului și bun prieten al plugarilor, a fost numit Ministru al Agriculturii, în locul d. lui I. Marian, care fiind bolnav și-a dat demisia.

SITUAȚIA POLITICĂ ȘI MILITARĂ DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

În ultimele zile situația pe teatrele de luptă pământene n'a suferit prea mari schimbări, ceea ce lasă să se înțeleagă, că amândouă taberile cari se află în luptă fac mari pregătiri, numai pentru deslănțuirea ofensivei sau a invaziei, iar alții pentru a preîntâmpina aceste evenimente, în jurul cărora se face mare vâlvă.

În ceea ce privește frontul de război, trebuie să reținem — după știrile primite — că înaltul comandament sovietic continuă cu strângerea, în anumite puncte, a tot mai numeroase trupe, pentru a le întrebuința în scopul ofensivei anuntate. Dar aceste operații rusești sunt în mare parte stânjenite de aviația germană și română, cari urmăresc îndeaproape mișcările trupelor sovietice, atacându-le, oricând i se dă ocazia.

În preajma invaziei pe continent, aviația aliată a deslănțuit, în ultimele zile numeroase atacuri aeriene, de zi și noapte, asupra Europei, atacuri cari au atins și unele orașe importante ale României.

Aliații socotesc că prin aceste atacuri asupra centrelor importante din Europa, vor să și pregătească terenul unei debarcări pe continent, cu mulți sorți de izbândă.

Rămâne să vedem dacă această socoteală va fi scoasă la capăt cu bine.

Pe frontul diplomatic, evenimentul cel mai de seamă din ultimele zile a fost reunirea la Londra a tuturor primilor miniștrilor a domnișoarelor. Această reuniune a fost prezidată de d. Churchill, primul ministru al Marii Britanii, care, în timpul celor 3 zile cât au durat sesiunile de lucru, a înfățișat conducătorilor din statele încorporate la Imperiul Britanic, situația actuală, în lumina pregătirilor pe care aliații le-au făcut în vederea invadării Europei și lupta pentru nimicirea Germaniei.

Nu se știe cum vor fi primit reprezentanții minioanelor planurile de invazie și obligațiile curg pentru statele pe cari le-au reprezentat, în când mult așteptatul eveniment al invaziei E s'ar produce.

Un lucru însă rămâne stabilit: aliații suțării să facă invazia. Unde și când se va produce rămâne să vedem.

Nu trebuie scăpată, apoi, cu vederea activitatea diplomatică pe care o desfășoară aliații în țări utre ca Turcia, Spania, Portugalia, Suedia, etc. stă activitate a avut până acum oarecari succese natură politică și chiar economică — prin care s'a oprit de către acestea exportul pentru Germania unor materiale și produse trebuincioase la nerea mașinei de războiu germane. În zilele următoare, diplomația aliată a intrat în legătură cu Portugalia, pentru a o determina și pe aceasta să se de partea lor.

În legătură cu activitatea pe frontul diplomatic aliaților mai trebuie amintit apoi și că zilele acestea o delegație de ofițeri superiori cartierul mareșalului sârb Tito, a plecat la Londra. Știrea anunță că această delegație va avea la dra importantă convorbiri cu unii dintre comandanții trupelor de invazie anglo-americane și cu personalități politice.

Din toate cele arătate mai sus, precum și întâmplările de până aci, se poate trage concluzia că ne aflăm în pragul unor evenimente importante cari vor avea să schimbe, în scurt timp, fața Europei.

În fața pregătirilor pe cari le fac aliații în vederea invadării Europei, Germania stă cu ochii în pământ așteptând ziua când va putea da piept cu inamicii ei.

României îi revine datoria să-și păstreze neclintit, să cultive sentimentul solidarității naționale și să privească cu încredere viitorul.

Hotărâri ale Congresului din Filadelfia

Între hotărârile congresului internațional al muncii ținut în Filadelfia, în America, s'a spus între altele, că pentru a pune temelii statornice păcii viitoare, va trebui să se asigure deplină libertate omului, ca și tuturor popoarelor mari și mici. Iar pentru a se putea ajunge la acest rezultat s'a arătat că cea mai potrivită cale este ca țările să aibă granițele până unde le merge și neamul, ce-i de o limbă și de o lege. Iar unde ar rămânea între granițele țărilor mari sau mici, frânturi de popoare, acele să fie mutate toate, în mase, în țările în cari le trăiește grosul neamului lor.

Pentru noi românii astfel de deslegări și așezări nu sunt nouă. Noi încă înainte de războiu am spus și ne-am arătat gata să executăm asemenea măsuri, adică am propus să se facă schimb de populații cu vecinii noștri, ca nici la noi nici la ei să nu mai rămână frânturi de neamuri străine.

Dar pe noi nu ne-a ascultat nimeni. Într-o zi am fost ciopârțiți în trupul țării, deși chiar mai înainte la noi

cei de altă limbă și lege aveau toate drepturile și noi. Se va vedea dacă vor fi ascultați la pace muncitorii din toată lumea, cari cer acum mijlocul unui războiu groznic, același lucru și în cazul în care vor fi de aceeași părere bolșevicii, deși spun că statul lor e al „soldaților, țăranilor și muncitorilor” nu ne-au făcut nouă nicio propunere de schimb de populații, ci vor să ne ia din Basarabia și Bucovina. Ei de altfel nici nu au parte la congres fiindcă... a fost invitată și Finlanda. Și numai după ce s'a retras invitația făcută Finlandei au promis că vor merge și delegații lor la Filadelfia. Vezi bine, o țară cu trei milioane de locuitori primejdie de moarte pentru Rusia cea cu douăzeci de milioane!

Cum să mai crezi că popoarele mici vor avea aceleași libertăți ca și cele mari, cum cere congresul general al muncii?

ULTIMA ORĂ

Lupte înverșunate pe frontul răsăritean

Proaspetele comunicate de războiu ale Comandamentului de căpetenie român și cele ale înaltului comandament german anunță, că, în ultimele zile, trupele

pele germano-române au respins puternicile atacuri date de sovietici pe ambele maluri ale Siretului, precum și atacurile date în regiunea Nord-Vest de la

În prezent se dau înverșunate lupte în partea de Nord a Crimeii, la capul de pod dela Sevastopol. Se anunță că în unele locuri, luptele pe frontul răsăritean au ajuns corp la corp.

Pe frontul din Italia nici un eveniment mai important.

Tineretul adult al satelor și orașelor noastre găsește în „Foaia Poporului” nutremântul sănătos pentru cultivarea sufletului și a bunelor însușiri.

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Economia de mâine

Agricultorul atent și luminat care a urmărit prețurile produselor lui în cei douăzeci-treizeci de ani din urmă mai ales, nu a putut să nu se izbească de faptul că adeseaori prețurile produselor lui creșteau sau scădeau fără nicio cauză care se putea vedea în țara lui. Așa a fost cu câțiva ani înainte de noul războiu, de-o pildă, când Rusia sovietică a aruncat pe piețele Europei mari și ieftine cantități de cereale. Așa s'a întâmplat adeseori când cele două Americi aveau recolte bogate sau sărace, puține de trimis în Europa. Țăranul știutor de carte și atent la mersul prețurilor știe azi că prețul roadei murcii sale nu mai atâră numai de recolta bogată sau săracă din țara lui, în cutare an, ci de recoltele din aproape toată lumea.

Mijloacele de transport cu trenul pe uscat, cu vapoarele uriașe pe mare, și după războiul de azi cu siguranță și cu avioanele, fac ca munca și produsul ei dintr'o țară să atâră și de munca și produsul ei din toate țările.

Atât și e de ajuns să înțelegem că economia de mâine la noi va trebui să producă tot mai mult, tot mai de bună calitate, și tot mai ieftin, pentru a putea ține concurența cu produsele din toată lumea.

Dar se știe că munca cea mai scumpă e munca în mic, cu mijloace slabe, cu plugul cu doi boi ori două vaci, pe un petec de pământ. Aceasta e cea mai costisitoare și de calitate cea mai proastă, de cantitatea cea mai puțină.

În țările cari vor concura economia românească se lucrează și acum cu mașini, pe întinderi mari, se lucrează mai bine, și se scoate recoltă mai multă, și mai bună, deși lucrarea în mare cu mașini e cu mult mai ieftină decât economia săracă pe un petec de pământ.

Așa că și din acest punct de vedere economia noastră țărănească va trebui să se desvolte, vrând nevrând, spre o cooperare economică, spre cooperative agricole atât de producție cât și de valorizare

Profesoara de gospodărie

Lucreția Dr. Opreanu

Să cultivăm legume

Iubite săori!

Primăvara aceasta este poioasă și răcoroasă. Ar fi prea de vreme să putem prezice ce bogăție de roade ale câmpului și ale pământului ne va aduce acest an. Să nădăjduim că bunul Dumnezeu se va îndura, să ne dea an îmbelșugat, cum a fost anul trecut. Dar se poate să fie un an mai slab. Un lucru însă este mai presus de orice îndoială: ploile multe și răcoroase primăverii sunt foarte prielnice pentru creșterea și cultivarea legumelor și a verdețurilor de hrană pentru om și animale.

E bine și e lucru cuminte să fim prevăzători. Dacă s'ar întâmpla, ca bucatele și poamele să fie puține, lucru de care să ne păzească bunul Dumnezeu atunci e bine de pe acum să ne îngrijim, ca în locul lor să avem pentru hrană rezerve. Aceste rezerve, adică alimente care să înlocuiască cel puțin în parte pâinea și mălaiul (mămăliga) pot să fie date de tot felul de verdețuri, legume și rădăcini (zarzavaturi). Astfel sunt în primul rând cartofii, apoi fasolea, mazărea, linte, bobul, năutul, soia, apoi legumele rădăcinoase cum sunt morcovii, sfecla, părunjelul, țelina, păstârnacul, patlagele roșii (părădăi), vinete, ardei (paprică), crastaveți, gulii (caralabe) ca să nu mai amintim de cartofi, varză, ceapă și usturoi cari nu pot lipsi nici dintr'o gospodărie.

Nu pierdeți prin urmare nici un moment ci plantați în grabă locuri cât mai întinse cu toate cele a-nunțate mai sus, fiindcă vă vor fi de mare folos, dacă va fi un an îmbelșugat. Vă vor scoate însă cu siguranță din rează și vă vor pune la adăpost de grija iernii și a primăverii viitoare, dacă s'ar întâmpla să fie un an slab.

Să fim cuminiți și prevăzătoare și să ne folosim de ce ne dă bunul Dumnezeu. Acum avem ploaie și răcoare potrivit tocmai pentru aceste plantații. Să semănăm deci și să răspândim zi și noapte, cu mic cu mare, pe orice petec de pământ chiar și pe cele mai slabe, tot felul de legume potrivite. Să ne desvătăm de obiceiul de a le câmpăra din târg, când le putem culege din grădina și locurile noastre.

Nu mai lungesc vorba. Cine vrea să înțeleagă, va semăna, va răsădi, va culege și va avea.

SFATURI FOLOSITOARE

Cum trebuie mulse vacile

După constatările făcute în alte țări cantitatea de lapte produsă de o vacă sporește cu 6-7 la sută, dacă vaca se mulge de 3 ori pe zi, în loc de două ori. Astfel, o vacă care la două mulgeri dă 10 kg. pe zi, trebuie să dea 10 kg. 600 gr. dacă se mulge de 3 ori.

Această puțință de sporirea producției vacilor trebuie să fie luată în seamă.

Vacile care dau peste 20 kg. trebuie să fie mulse de 4 ori pe zi.

Mulgerile trebuie să se facă totdeauna la aceleași ore.

Nu omorâți aricii

Căci ei vânează și distrug șerpii, viperile, melcii și orice insecte cari ne fac stricăciuni în gră-

dini și curți. De prin curți și magazii ei vânează cu multă ușurință guzganii, șoareci și orice alte gănganii.

După ce recoltă trebuie semănat inul

Căldura premergătoare de obicei, are o înrăurire mare asupra recoltei.

Cu prilejul unei încercări cu in, s'a căpătat recolta de tulpini: după trifoi 2490 kg. ha, după seară 2040 kg. ha, după cartofi 1670 kg. ha.

Inul e o plantă iubitoare de pământuri proaspete unde țărâna nu e prea mărunțită prin lucrări repetate.

Trifoiul durează pe același loc 2-3 ani. În acest timp câmpul nu se lucrează și pământul se face ca de țelină.

Pe lângă aceasta, trifoiul îmbogățește pământul în azot fiindcă e o plantă leguminoasă.

FOIȘOARĂ

Epoca Memorandului și a Replicei

(Continuare din numărul trecut)

de: Prof. univ. Dr. VALER MOLDOVAN

Conferința națională, cu o însuflețire nemaipomenită a și votat propunerea aceasta, cu urmări grave și plină de răspundere.

Astfel mănășa a fost aruncată în fața inamicilor noștri de veacuri!

Deja la sfârșitul lunii Mai s'a prezentat la Viena o deputație de peste 300, fruntași și țărani din tot Ardealul și Banatul. Știau că împăratul, rău sfătuit de guvernul unguresc, a refuzat să primească pe solii poporului Român.

Deputația s'a întors acasă, în aparență fără vreun rezultat pipăibil. Lumea românească începea să se îndoiască de destoinicia și prevederea conducătorilor săi.

În clipele acestea de desnădejde ne-au venit în ajutor două mari greșeli ale adeversarilor noștri:

Cea dintâi greșală, în câțva explicabilă, a fost răvășită de masele ungurești, care ațâțată la ură împotriva Românilor, au năvălit cu pietre și ciomegi asupra caselor din Turda, Arad și Sibiu ale acelor întorși acasă dela Viena și au fost bombardate casele lui dr. Ioan Rațiu din Turda, distrugându-i toate agonisile unei vieți.

Bătrânul președinte a înfruntat câteva zile în șir asalturile voinicșilor concetățeni din Turda. Apoi scârbit în sufletul său a părăsit pentru totdeauna orașul în care s'a născut, mutându-se la Sibiu.

Cea de a doua greșală a săvârșit-o chiar guvernul unguresc, când a dat ordin procurorilor să cheme în judecată pe toți membrii Comitetului executiv al Partidului Național Român, pentru crima de a fi uneltit împotriva integrității Ungariei și a națiunii Maghiare.

În urma acestor persecuții Comitetul Național a aflat de bine să convoace pentru ziua de 23 Iulie 1893 o nouă „conferință națională”, tot la Sibiu, în care să-și dea seama în fața reprezentanților națiunii române despre felul cum a înțeles să ducă la îndeplinire hotărârile Conferinței Naționale din anul trecut și să ceară aprobarea.

Am avut fericirea să asist și la conferința aceasta, tot ca simplu privitor.

Prima vopsitorie

și curățătorie chimică
românească din Sibiu

DUMITRU HANEA
SIBIU, STRADA KAPP Nr. 2

(În curtea fabricii „Industria de Tricotaje”.
Dîcolo de Cibin. - Stația de tramvai Biserica greco-cat.)
Toate lucrările branșei se execută conștiincios, cu garanție și în cel mai scurt timp. Începăți spre convingerel

După părerea tuturor, această adunare a fost cea mai măreață și mai însuflețită dela 1867 încoace, după cum vom arăta într'un capitol special al acestei lucrări.

Destul să spun deocamdată atât, că în această „conferință” s'a afirmat în mod strălucit desăvârșita unitate de vederi, adevărată solidaritatea națională a întregului popor român din Ardeal și Banat.

Comitetul național a fost încunjurat de un val de însuflețire și dragoste, cum nu s'a mai pomenit.

Aceasta a fost hrana sufletească cu care membri „Comitetului Național” au pășit în ziua de 7 Mai al anului următor 1894 în fața judecătorilor unguri din Cluj.

Ea le-a dat putere să supoarte cu mândrie și dărzenie neînfrănată dezbaterile săcâitoare, osânda barbară, precum și temnițele din Segedin și Vaș.

Când s'a judecat acest proces la Cluj, eram elev în cl. VIII-a a liceului român din Brașov. Noi, studenții, încă ne-am luat partea din frământarea generală care cuprinsese în regul popor român în preajma monstruosului proces.

N. R. — Am reprodus în ultimele două numere un capitol din interesanta broșură tipărită pe cheltuală „Astrei” și care a fost trimisă despărțimintelor noastre din cuprinsul Transilvaniei, pentru inzestrarea bibliotecilor sătești.

Cine dorește să cunoască mai în amănunt istoria întregului proces al Memorandului, să citească broșura, proaspăt tipărită, de „Astra”.

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI“

Răboi cultural

Damenii — Cărți — Fapte

Cine citește cu atenție gazetele destinate cititorilor dela țară: preoți, învățători și țărani a putut observa că le lipsește o rubrică permanentă în care să se încreșteze cărțile folosite de aceștia. Consider această lipsă ca ceva care trebuie neapărat înălțat. Dorința noastră a tuturor cărturarilor trebuie să fie ca și cetitorii satelor să îndrăgească cartea românească și la care să țină ca la ceva sfânt.

Gazetele pentru popor au ajutat foarte mult la răspândirea cititului în masele largi a păturei țărănești. Ele trebuie să dea îndrumări și asupra cărților ieftine și bune pentru acești cititori! În alte țări, cartea de învățătură cu sfaturi economice, cetățenești, cea igienică este foarte răspândită și cumpărată de săteni. Și noi avem țărani cu mici biblioteci. „Astra“ i-a îndemnat la acest pas frumos: „Mai avem însă o cale lungă de străbătut. Pentru atingerea scopului urmărit, m'am hotărât să pun la contribuție și experiența mea de cunoscător modest al nevoilor culturale ale satelor noastre. Cele mai multe cărți pe care le voi nota în acest răboi săptămânal sunt destinate sătenilor să le cunoască și ei, căci le vor fi de folos în munca lor de sămănători ai culturii în ogrorul neamului.

Pe lângă prezentarea cărților vom încreta importante fapte precum și pomenirea figurilor de seamă din viața culturală a neamului nostru.

Const. Ienc ca

Andrei Bârseanu

Andrei Bârseanu face parte din pleiada de cărturari ardeleni, cari au luptat cu scrisul, cuvântul și fapta lor pentru unirea tuturor Românilor.

Din anii studenției lui dela Viena, avem mărturisirea sentimentelor sale, exprimate atât de frumos în imnul: „Pe-al nostru steag e scris unire“.

Ca profesor al vestitelor școli din Brașov, a ridicat funcțiunea aceasta la un adevărat apostolat. Generațiile de elevi care i-au sorbit neectarul învățării sale, intrând în viață, au fost vrednici luptători pentru idealurile care frământau pe profesorul lor.

Incredințându-i-se conducerea „Astrei“ părăsește învățământul și își închină munca problemei mari ale cultivării poporului românesc.

Unirea noastră l-a găsit în această slujbă de mare cinste. N'a putut să se bazeze prea mult de izbânda națională, căci în anul 1922, în vârstă de

64 ani, a părăsit viața aceasta sbuciumată, căreia i-a închinat 40 de ani de muncă fără pic de odihnă.

În literatură va rămâne prin poeziile sale patriotice, prin colecțiile sale de doine, colinzi, snoave.

Cercetătorul istoriei învățământului nostru va găsi în epocala sa: *Istoria școlilor române din Brașov*, un model de monografie.

Activitatea sa ca președinte al „Astrei“ a fost o etapă glorioasă în viața acestei instituții cu un trecut și o menire atât de înaltă.

Viața și opera literară și culturală a lui Andrei Bârseanu sperăm să fie înfățișată într-o lucrare mai întinsă.

Este un act de recunoștință care trebuie să i se aducă de slujitorii actuali ai culturii românești acestuia mare înaintaș.

C. I.

Mari pierderi culturale

Războiul aerian care se poartă în mod tiranic deasupra orașelor noastre neapărate ne distruge, zi de zi, instituțiile de cultură. Sub motivul că lovesc obiective militare, aviatorii americani țintesc cele mai de seamă instituții culturale.

În al doilea raid deasupra Bucureștilor, au distrus palatul Universității și clădirea editurii „Cartea Românească“. Pierderea acestor două așezăminte ne-a durut nespuse de mult. Ele au fost ridicate cu trudă cinstită a oamenilor noștri de cultură.

Universitatea din București co-ținuă școala națională începută de ardeleanul Gh. Lazăr, din Avrig.

Cartea Românească însemna strădania de 25 de ani a cărturarilor români pentru a avea o instituție de editură la fel cu cele din țările mai vechi în cultură și mai bogate.

Prin jertfa însutită a brațelor noastre și a sufletului românesc de pretutindeni sperăm ca ele să fie ridicate din nou mai frumoase și mai înfloritoare.

DUMINECA, ÎN SAT LA NOI...

Pățania Caporalului Trandafir

Floricea dintre spini
Ascultați voi frați Români,
Foaie verde alunele
Cui îi plac doine de jele
Cetească șirele mele
C'a ajuns vremea acum
De-i toată lumea în fum,
Nu-i numai fum ci-i și foc
Polog stau morții 'ntr'un loc.
Foaie verde de alun
Patima mea să v'o spun,
Patimă, patimă rea
Ce-am tras-o 'n Rusia.

Frunză verde foi din lut
Măicuță când m'ai făcut
Mai bine m'ai fi perdut.
Că tu nici nu te-ai gândit
C'am atât de suferit
La tinerețele mele
Să petrec atâta jele.
Să-mi iau vișelu 'n spate
Și să-l port prin țări departe
Prin potopul gloanțelor
In țara muscalilor;
Să mă duc eu fără gând
Să mă lupt prin frig, flământ,
Printre gloanțe și șrapnele
Amar de zilele mele!

Cât în Rusia am umblat
Toată ziua ne-a plouat
Ne izbea zăpada 'n față
Ziua ne 'nvălea în ceață;
Tot am mers, ne-am obosit
Lâng-o pădure-am sosit
Și fălțu ni l-am gătit
Când era de odihnă

Alte porunci au venit
Că iute să ne sculăm
Iar de marș să ne gătăm
Căci cazacii vin călare
Vin pe noi în fuga mare,
Ne scularăm iușișor
O luarăm la picior
Prin apă și prin noroi
De era ca vai de noi.

Cazacii ne urmăreau
Tunurile bubuiau,
Veneau gloanțe câtă ploaie
Trecea printre noi șiroaie,
Cine are noroc scapă

Cine nu pe loc l'ingroapă,
Pe altul numa-l rănește
Pe altul îl schilăvește.
Căci pușca unde lovește
Numai unul prăpădește,
Dar tunul armă vestită
De răi oameni isodită
Cu șrapnel unde lovește
Mulți ficioari el prăpădește
Și granata unde sboară
Cu pământu te omoară
Și mulți mor cu gemet greu
Tot chemând pe Dumnezeu,
Cătră cer cătând în sus,
Unde sufletul s'a dus.

Iar alții plâng tot mereu
Văitându-se toți din greu:
Vai săracii copiii mei
Cum rămân ei singurei,
Săracă nevastă mea
Că rămâne singurea
Cine-o avea grijă de ea!..

Doamne, Doamne focu-i greu
A venit și rândul meu
Din tranșeu când am ieșit
Plumbu 'n picior m'a lovit
Și am luat în jos pe vale
In genunchi mai mult pe foale
Ajungând la un părau

Mi-am chemat ortacul meu:
Vino frate, frățior
Și mă leagă la picior
Și nu mă lăsa să mor;
Și saniteții veniau
Cu larga ne-adunau
Cu leacuri, cu medifini
Ne legară pe la mâni
Pela mâni pela picioare
Oriunde rana ne doare
Pân' la tren la stație
Ne suiră în cușeu
Și-am venit pân la Brașeu,
Iar de-acu 'n Sibiul meu.

Frunză verde de pe mal
Am ajuns în cel spital,
Dumnezeu m'a ajutat
Că Români m'or căutat
Și rana s'a vindecat.
Acum de-o fi pace 'n țară
Voi scăpa la primăvară
Iar dac'o fi tot război
M'oi duce iară 'napoi
M'oi lipi lâng'o cetate
Și-oi mai scrie câte-o carte,
Cine-o prinde-o s'o cetească
Lacrămile să-i pornească
Cum și la mine-au pornit
Când casa mi-am părăsit
Și jalnica mea muere
Ce mă plânge cu durere
Și mama mea supărată
C'am plecat doi frați de-odată...
Dumnezeu Sfântu ne fie
Să scăpăm d'astă urgie.

Petru Trandafir,
reg. 43 inf.

GLUME

Țiganul la vânat

Nu știu cum se făcu că odată un Român și cu un Țigan s'au dus la vânat. Umblară ei pe cele dealuri de dimineața până în seară, dar să prindă ceva, pace, sănătate! Așa, mai pe seară, dă Dumnezeu și le pică un șoldan. Bucuria Românului, d'apoi a Țiganului!

— „Măi Românico“, se răpede Țiganul lacom, „tu să îi iei carnea și mie să-mi dai pielea“ zise Țiganul, uitându-se cu jind la blana epurelui.

— „Bine, țiu-oiu da-o“, zise Românul, și i-o dădu. Se duce Țiganul acasă și când îl vede Țiganca îi zice:

— „Bată-te Dumnezeu, prostule! Trebuia să iei tu carnea“. Il mai mustră cât mai mustră Țiganca, iar Țiganul își zise în gând: „Lasă că de-acum așa am să fac“.

Se duce la Român.

— „Hai, Românico, la vânat“.

— „Hai!“, zice Românul.

Merg ei ce merg și văd o vulpe. Trag în tr'insa și o impușcă. Țiganul își zice:

— „Hei, Românico, m'ai păcălit tu atunci, dar acum am să te păcălesc și eu!“ Și-i zice Românului, care nu se pricepea cum să facă să iea el blana.

— „Știi ce, Românico? Mai șterge-te pe bot de carne, mai iea și tu acum pielea!...“

— „Da nu se poate“, încercă să zică Românul.

Ce nu se poate!, zise Țiganul răstit. „Ce numai tu să iei carnea? Te-ai innădăit la bun? Lasă să mai iau și eu!“

Și-a luat Țiganul carnea, iar, de-o fi ospătat-o cu gust asta n'o știu, dar cred că vă închipuiți dumneavoastră!